

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ในการเขียนเชิงวิชาการของ อาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเกี่ยวกับรูปแบบ ภาษา ความทันสมัย ตลอดจน ขอบเขตและลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ
2. เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในการเขียนเชิงวิชาการของ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในการเขียนเชิง วิชาการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์ประจำชาวไทยที่ปฏิบัติงานเต็มเวลาใน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2543 ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 66.29 ของอาจารย์ทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ คณะวิชาที่สังกัด ประสบการณ์การทำงานใน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และผลงานเขียนทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

ตอนที่ 2 ความต้องการและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในด้านรูปแบบ ภาษา ความทันสมัย ขอบเขตและลักษณะของงานทรัพยากรสารสนเทศ

ตอนที่ 3 วัตถุประสงค์ของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในการเขียนเชิงวิชาการ

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนอาจารย์ วางแผนการเก็บข้อมูล รวมทั้งหาผู้ช่วยในการดำเนินการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับอาจารย์และให้อาจารย์ส่งข้อมูลกลับมายังหัวหน้าโครงการวิจัยที่แผนกบริการสารสนเทศ ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
3. ผู้วิจัยนำผลมาตรวจและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรม SPSS

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 73.70 คุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 81.00 ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ร้อยละ 89.90 โดยเป็นอาจารย์จากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะศิลปศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจร้อยละ 21.20, 21.20 และ 12.80 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 52.00 และอาจารย์ได้เคยเขียนผลงานเชิงวิชาการในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเอกสารประกอบการสอนและเอกสารประกอบการค้าสอนตามลำดับ

2. ความต้องการและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในการเขียนเชิงวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า ความต้องการรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศพบว่าต้องการหนังสือและตำราอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.7688$) และไมโครฟิล์ม ต้องการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.2037$) ส่วนการใช้รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศพบว่าใช้หนังสือและตำรามากที่สุด ($\bar{X} = 4.5896$) ส่วนเทปบันทึกเสียงและไมโครฟิล์มมีสภาพการใช้อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.3765$ และ $\bar{X} = 1.9383$) ตามลำดับ

ความต้องการด้านภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า มีความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.6566$ และ 4.5581) ตามลำดับ ส่วนการใช้พบว่าต้องการใช้ภาษาไทยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.5000$) และภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.3663$) ส่วนภาษาจีนมีความต้องการใช้น้อยและมีการใช้อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน

ความทันสมัยของทรัพยากรสารสนเทศ พบว่ามีความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศปีใหม่ล่าสุด มากที่สุด ($\bar{X} = 4.7399$) และต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ อายุเกิน 10 ปีที่ผ่านมา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.4658$) ส่วนการใช้พบว่าใช้ทรัพยากรสารสนเทศปีใหม่ล่าสุด และอายุ 1 - 5 ปีที่ผ่านมา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.3931$ และ 4.1235) ตามลำดับและมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอายุเกิน 10 ปีที่ผ่านมาอยู่ในระดับน้อย

ความต้องการทรัพยากรสารสนเทศในเรื่องของขอบเขตพบว่าต้องการทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหารายละเอียดเฉพาะเรื่องมากที่สุด ($\bar{X} = 4.5882$) และขอบเขตลักษณะอื่นอยู่ในระดับมาก ส่วนการใช้พบว่า ใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหารายละเอียดเฉพาะเรื่องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.3588$) เช่นเดียวกัน

ความต้องการลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าต้องการทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาครบถ้วนและให้ข้อมูลถูกต้องมากที่สุด ($\bar{X} = 4.5389$) ส่วนลักษณะอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ถึงปานกลางส่วนการใช้นั้นใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีลักษณะเสนอเนื้อหาครบถ้วนและให้ข้อมูลถูกต้องเสนอรายละเอียดที่มีไปสู่แหล่งข้อมูลอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.2754$ และ 4.0242) ตามลำดับ

3. วัตถุประสงค์การใช้ทรัพยากรสารสนเทศในการเขียนเชิงวิชาการของอาจารย์ พบว่าส่วนใหญ่ใช้เขียนงานวิชาการประเภทเอกสารประกอบการสอน (77.10%) รายงานการวิจัย (52%) และเอกสารคำสอน (51.40%) ส่วนแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่อาจารย์ใช้ในการเขียนงานวิชาการพบว่าใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย (78.80%) ห้องสมุดอื่นภายนอกมหาวิทยาลัย (77.10%) อินเทอร์เน็ต (76.50%) และส่วนตัว (73.20%) ตามลำดับ

4. การเปรียบเทียบความต้องการและสภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในการเขียนเชิงวิชาการของอาจารย์พบว่าในด้านรูปแบบทรัพยากรสารสนเทศ และด้านภาษาของทรัพยากรสารสนเทศนั้น มีความแตกต่างกันระหว่างความต้องการและการใช้ในทุกรายการ โดยมีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ .01 ส่วนความแตกต่างของความต้องการและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในด้านความทันสมัยที่เกี่ยวกับอายุของทรัพยากรสารสนเทศปีใหม่ล่าสุดมีความแตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านไม่จำกัดอายุของทรัพยากรสารสนเทศมีความแตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายการอื่นไม่แตกต่างกัน ด้านขอบเขตของทรัพยากรสารสนเทศและลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าความต้องการและการใช้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกรายการ

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

อาจารย์ส่วนใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง โดยมีคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโท และดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ส่วนใหญ่ โดยมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 52.0 และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปร้อยละ 48.0 ซึ่งจะเห็นว่าใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ก่อตั้งเป็นมหาวิทยาลัยเมื่อปี พ.ศ. 2535 ดังนั้นจะเห็นว่าเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ที่กำลังเจริญเติบโต ดังนั้นประสบการณ์การสอนของอาจารย์จึงยังไม่มากคือต่ำกว่า 5 ปี แต่ที่มีตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปจำนวนที่ใกล้เคียงกันนั้นส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่นมาก่อน และด้วยเป็นมหาวิทยาลัยที่กำลังจะเจริญเติบโตต่อไปจึงทำให้คุณวุฒิของอาจารย์อยู่ในระดับปริญญาโท และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ส่วนใหญ่ เพราะเนื่องจากอยู่ในช่วงที่อาจารย์กำลังจะเริ่มพัฒนาตนเองไปสู่ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้นไปได้ เนื่องจากอายุการทำงานเกินกว่า 5 ปี ซึ่งโดยหลักในการขอตำแหน่งทางวิชาการนั้น หากมีคุณวุฒิระดับปริญญาโทต้องมีประสบการณ์ในการสอนระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

2. ความต้องการและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ในการเขียนเชิงวิชาการของอาจารย์ นั้นต้องการใช้หนังสือและตำรามากที่สุด โดยเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีอายุของทรัพยากรสารสนเทศปีใหม่ล่าสุดโดยมีรายละเอียดเฉพาะเรื่อง และมีเนื้อหาครบถ้วนให้ข้อมูลถูกต้องมากที่สุด ทั้งนี้เพราะอาจารย์มีหน้าที่หลักและสำคัญคือเรื่องของการสอน ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วหนังสือและตำราภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่อาจารย์ส่วนใหญ่สนใจและมีใช้ตลอดจนค้นคว้าได้ง่ายจากห้องสมุด อาจารย์มีความถนัดในการสืบค้นจากหนังสือและตำรา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจากรุพร ลัทธาทิก (2515) ที่พบว่านักวิจัยใช้หนังสือทั่วไปเช่นตำราประกอบการค้นคว้ามากที่สุดและงานวิจัยของจากรุพันธ์ บุญประเสริฐ (2535) พบว่า อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีความต้องการหนังสือตำราภาษาไทยที่ทันสมัยมากที่สุดและภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดเฉพาะวิชาเพียงอย่างเดียวครบถ้วนถูกต้องน่าเชื่อถือ เช่นเดียวกับที่จินตนา กระแสชัย (2523) ได้วิจัยพบว่าคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก ใช้หนังสือตำราต่างประเทศในการวิจัยและการเขียนตำราและรัตนาวดี เกลิงสุขวัฒนา ที่พบว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชาใช้สารสนเทศประเภทตำรามากที่สุด ส่วนในเรื่องความทันสมัยของทรัพยากรสารสนเทศ ผลการวิจัยสอดคล้อง

กับงานวิจัยของสุรียบุหงามมงคล (2528) ที่ว่าในเรื่องความทันสมัยของสารสนเทศนั้นอาจารย์ต้องการใช้ข้อมูลปีใหม่ล่าสุดถึง 5 ปีที่ผ่านมา ด้านขอบเขตและเนื้อหาเน้นผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของนายกา เมฆจรัสกุล (2529) ที่พบว่าอาจารย์มีความต้องการสารสนเทศเฉพาะเรื่องสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมากที่สุด ในทุกวัตถุประสงค์และต้องการใช้สารสนเทศประเภทหนังสือตำรามากที่สุด ตลอดจนต้องการใช้สารสนเทศที่ง่ายไม่ซับซ้อนยุ่งยากในการค้นหาให้รายละเอียดเฉพาะเนื้อหาหรือตอบปัญหาเฉพาะที่ต้องการได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้องและชัดเจน เช่นเดียวกับมาลี เสียงไทย (2534) ที่พบว่าอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความต้องการใช้สารสนเทศในรูปของหนังสือวิชาการ รายงานการวิจัย และวารสารวิชาการที่มีเนื้อหาเฉพาะวิชาและใช้ฉบับพิมพ์ล่าสุดถึงอายุ 1-5 ปี

3. วัตถุประสงค์การใช้ทรัพยากรสารสนเทศในการเขียนเชิงวิชาการของอาจารย์นั้นส่วนใหญ่ใช้เพื่อเขียนเอกสารประกอบการสอน งานวิจัยและเอกสารคำสอน ทั้งนี้สอดคล้องกับหน้าที่สำคัญของอาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่ต้องมีหน้าที่ที่ยอมรับกันทั่วไปคือการสอน การวิจัย การบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม งานการสอนต้องสัมพันธ์โดยตรงกับอาจารย์ ซึ่งในการสอนอาจารย์จำเป็นต้องเขียนเอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอน และทำวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เขียนเอกสารประกอบการสอนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรียบุหงามมงคล (2528) ที่ว่าอาจารย์ใช้สารสนเทศเพื่อการสอน การเขียนตำรา และการทำงานวิชาการ เช่นเดียวกับจารุรัตน์ บุญประเสริฐ (2535) ที่ศึกษาว่าอาจารย์มีความต้องการใช้สารสนเทศเพื่อวัตถุประสงค์ในการสอนการผลิตผลงานทางวิชาการ และนันทนาการ

4. การเปรียบเทียบความต้องการและสภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ในการเขียนเชิงวิชาการพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จะมีก็แต่รายละเอียดบางข้อเท่านั้นที่เกี่ยวกับอายุของทรัพยากรสารสนเทศที่มีอายุระหว่าง 6 ถึง 10 ปี และเกิน 10 ปีที่ผ่านมา ที่ได้ผลไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์มีความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีอายุดังกล่าวในความเป็นจริงและการใช้อยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน เนื่องจากทรัพยากรสารสนเทศเก่ามาก อาจารย์มักไม่นำมามาใช้เขียนเชิงวิชาการ เพราะงานเขียนเชิงวิชาการนั้นจำเป็นต้องทันสมัย ทันเหตุการณ์และสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน เพื่อจะได้นำเอาความรู้ที่ทันสมัยมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาความต้องการและการใช้ของอาจารย์มากยิ่งขึ้น เพื่อส่งผลถึงคุณภาพการเรียน และการสอนของอาจารย์ต่อไป
2. ควรศึกษาถึงระดับความพึงพอใจในการรับบริการบริการทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อจะช่วยเหลือประสิทธิภาพในการทำงานของงานบริการสารสนเทศ
3. มหาวิทยาลัยควรจัดหน่วยทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของอาจารย์ และจัดให้มีมากขึ้นเพื่ออาจารย์จะได้ไม่ต้องเสียเวลาไปใช้ห้องสมุดภายนอก

